

FÖRVALTNINGSUTSKOTTETS UTLÅTANDE 19/2001 rd

Statsrådets skrivelse med anledning av ett förslag till rådets direktiv (miniminormer för medlemsstaternas förfaranden för att bevilja eller återkalla flyktingstatus)

Till stora utskottet

INLEDNING

Remiss

Riksdagens talman sände den 6 mars 2001 statsrådets skrivelse med anledning av ett förslag till rådets direktiv (miniminormer för medlemsstaternas förfaranden för att bevilja eller återkalla flyktingstatus) (U 5/2001 rd) till stora utskottet för behandling och bestämde samtidigt att förvaltningsutskottet skall lämna utlåtande i ärendet till stora utskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- överdirektör Pentti Visanen och överinspektör Helena Karlsson, inrikesministeriet

- tf. projektassistent Titta Maja, utrikesministeriet
- lagstiftningsrådet Eija Siitari-Vanne, justitieministeriet
- konsultative tjänstemannen Riitta-Maija Jouttimäki, social- och hälsovårdsministeriet
- konsultative tjänstemannen Mielikki Tenhunen, arbetsministeriet
- utredningsenhetschefen, kommissarie Aaro Väättäinen, polisinrättningen i Helsingfors härad
- informationssekreterare Leena-Kaisa Åberg, Flyktingrådgivningen rf.

Dessutom har ett skriftligt utlåtande lämnats av
— Utlänningsverket.

STATSRÅDETS SKRIVELSE

Förslaget

Direktivförslaget är en första viktig åtgärd för att skapa en gemensam asylpolitik enligt Amsterdamfördraget. Förslaget ställer upp miniminormer för medlemsstaternas förfaranden för att bevilja och återkalla flyktingstatus.

Syftet med åtgärderna i förslaget är att skapa ett enkelt och snabbt system för att pröva asylansökningar. I förslaget fastställs gemensamma normer och tidsfrister för att snabbt kunna iden-

tifiera asylansökningar som inte kan upptas till prövning och uppenbart ogrundade ansökningar. På så sätt kan medlemsstaternas respektive asylsystem fungera smidigt till förmån för flyktingar enligt Genèvekonventionen.

Denna åtgärd innebär inte att medlemsstaterna måste införa likadana förfaranden. Inte heller kommer medlemsstaterna att vara tvungna att använda samma begrepp eller införa rutiner som de inte vill tillämpa. Även om förslaget anger

miniminormer för att effektivisera förfarandet och öka rättsskyddet påverkar det inte medlemsstaternas rätt att prioritera ärenden i enlighet med sina egna politiska riktlinjer.

Förslaget omfattar endast miniminormer för att bevilja eller återkalla flyktingstatus. Det innehåller följaktligen inte miniminormer för att avgöra om personer kan vara berättigade till skydd enligt andra internationella instrument eller i övrigt har skyddsbehov. Enligt förslaget kan medlemsstaterna dock tillämpa direktivets bestämmelser även på andra förfaranden än de som nämns i Genèvekonventionen.

Förslaget består av tre olika grupper av bestämmelser. Den första gruppen behandlar förfarandegarantier för asylsökande. Bestämmelserna täcker alla steg i asylhandläggningen och syftar till att tillnärma medlemsstaternas begrepp om ett rättvist förfarande.

Den andra gruppen av bestämmelser består av minimikrav på beslutsprocessen. Medlemsstaterna kan visserligen behålla sina respektive nationella system, men beslutsprocessen måste uppfylla vissa miniminormer i syfte att skapa en allomfattande gemensam europeisk asylopolitik.

Den tredje gruppen av bestämmelser består av gemensamma normer för att tillämpa vissa begrepp och viss praxis. I förslaget definieras till exempel ansökningar som inte kan tas upp till prövning, uppenbart ogrundade ansökningar samt bland annat sådana begrepp som säkert ursprungsland och säkert tredje land.

Det föreslås också att en kontaktkommitté skall inrättas. Kontaktkommitténs uppgift skall vara att underlätta införlivandet och det harmoniserade genomförandet av direktivet.

Regeringens ståndpunkt

I princip intar Finland en positiv ståndpunkt till direktivförslaget och anser att prövningen av en asylansökan i endast en medlemsstat och medlemsstaternas enhetliga asyلفörfarande är viktiga frågor också med tanke på enskilda asylsökande. För att regeringen skall inta sin ståndpunkt behöver många detaljer i förslaget ytterligare specificeras och preciseras. Dessutom skall olika förvaltningsområden slå fast sina gemensamma ståndpunkter.

UTSKOTTETS STÄLLNINGSTAGANDEN

Motivering

Utan att ta ställning till samtliga detaljer i förslaget konstaterar utskottet att åtgärden är värd att understödja, eftersom utgångspunkten för förslaget är att utarbeta europeiska minimirekommendationer för förfarandena för att bevilja och återkalla flyktingstatus. Enligt utredningen till utskottet är det uppenbart att Finlands nuvarande system inte alls behöver ändras. Utskottet menar att det inte finns någon anledning att ändra Finlands system till det sämre, något som miniminormerna i förslaget kunde tillåta.

Vid den fortsatta behandlingen bör man se till att terminologin förenhetligas så att den motsvarar den nuvarande terminologin i Finland. På samma sätt bör man i det fortsatta arbetet få det

välfungerande finländska förfarandet, till exempel i fråga om begreppet säkert land, i allmän användning i Europa.

Utskottet uppmärksammar de olika fasta tidsfristerna i förslaget. Utskottet understryker att tidsfristerna bör vara målinriktade och inte fasta. Det understryker snarare betydelsen av en god förvaltning och effektivitet. Fasta tidsfrister förbättrar inte rättssäkerheten.

I fråga om överklagandeförfarande påpekar utskottet att förslaget har vissa punkter som inte är tillämpliga i det finländska systemet. De kan inte godkännas i det fortsatta arbetet.

Dessutom understryker utskottet betydelsen av olika förvaltningsområdets gemensamma ståndpunkter.

Utlåtande

Förvaltningsutskottet anför vördsamt som sitt utlåtande

att stora utskottet beaktar det som sägs ovan.

Helsingfors den 26 oktober 2001

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Matti Väistö /cent
vordf. Pertti Turtiainen /vänst
medl. Nils-Anders Granvik /sv
Rakel Hiltunen /sd
Valto Koski /sd
Esko Kurvinen /saml
Lauri Kähkönen /sd
Kari Kärkkäinen /kd

Paula Lehtomäki /cent
Pekka Nousiainen /cent
Kirsi Ojansuu /gröna
Heli Paasio /sd
Aulis Ranta-Muotio /cent
Pekka Ravi /saml
Petri Salo /saml
Jari Vilén /saml.

Sekreterare vid behandlingen i utskottet var

biträdande sekreterare Jukka Savola.